

(i) Printed Pages : 4 Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

3	3	7	5
---	---	---	---

Exam. Code :

0	4	0	3
---	---	---	---

Master of Arts (Sociology) 3rd Semester
(2123)

SOCIOLOGY OF EDUCATION (In all Mediums)

Paper—SOC—O-937

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, including Question No. 1, which is compulsory and selecting **ONE** question from each Unit.

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

3	3	7	5
---	---	---	---

Exam. Code :

0	4	0	3
---	---	---	---

Master of Arts (Sociology) 3rd Semester
(2123)

SOCIOLOGY OF EDUCATION (In all Mediums)

Paper—SOC-O-937

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, including Question No. 1, which is compulsory and selecting **ONE** question from each Unit.

1. Attempt **all** the following short answer questions in **30-35** words each :

- (i) Role of education in society.
- (ii) Post modern approach to Education.
- (iii) Affirmative Action.
- (iv) Empowerment of women.
- (v) Crisis in Indian Higher Education.
- (vi) What is professional education ?
- (vii) Educational policy.
- (viii) Constitutional provisions for education.
- (ix) Social mobility.
- (x) Enrolment in schools among lower class.

10×2=20

UNIT-I

2. Define Education. Discuss the role of socialization in Education. 15
3. Discuss the features of conflict approach to education. 15

UNIT-II

4. Discuss the role of Education in social development. 15
5. Critically discuss policy of protective discrimination in education. 15

UNIT-III

6. Critically analyze New Educational Policy (NEP), 2020. 15
7. What do you understand by universalization of Elementary Education? What steps have been taken by Govt. for universalization of Elementary Education? 15

UNIT-IV

8. What is role of Education in social mobility? Support your answer with examples. 15
9. Discuss the relationship between Caste and Education. 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- कुल पांच प्रश्न करें, साथ ही प्रश्न नं. 1 जो कि अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न का चयन करें।

1. निम्नलिखित सभी लघुउत्तरीय प्रश्नों को 30-35 शब्दों में करें :
 - (i) समाज में शिक्षा की भूमिका।
 - (ii) शिक्षा के प्रति आधुनिक दृष्टिकोण।
 - (iii) सकारात्मक कार्रवाई।
 - (iv) महिलाओं का सशक्तिकरण।
 - (v) भारतीय उच्च शिक्षा में संकट।
 - (vi) व्यावसायिक शिक्षा क्या है ?
 - (vii) शैक्षिक नीति।

(viii) शिक्षा के लिए संवैधानिक प्रावधान।

(ix) सामाजिक गतिशीलता।

(x) निचली कक्षा के स्कूलों में नामांकन।

10×2=20

यूनिट-I

2. शिक्षा को परिभाषित करें। शिक्षा में समाजीकरण की भूमिका पर चर्चा करें। 15
3. शिक्षा में संघर्ष, दृष्टिकोण की विशेषताओं पर चर्चा करें। 15

यूनिट-II

4. सामाजिक विकास में शिक्षा की भूमिका पर चर्चा करें। 15
5. शिक्षा में सुरक्षात्मक भेदभाव की नीति की आलोचनात्मक चर्चा करें। 15

यूनिट-III

6. नई शैक्षिक नीति (NEP), 2020 का आलोचनात्मक विश्लेषण करें। 15
7. प्रारंभिक शिक्षा के सार्वभौमीकरण से आप क्या समझते हैं ? प्रारंभिक शिक्षा के सार्वभौमीकरण के लिए सरकार ने क्या कदम उठाए हैं ? 15

यूनिट-IV

8. सामाजिक गतिशीलता में शिक्षा की क्या भूमिका है ? उदाहरणों सहित अपने उत्तर का समर्थन करें। 15
9. जाति और शिक्षा के बीच संबंध पर चर्चा करें। 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ 30-35 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ :
- (i) ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ।
- (ii) ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਪਹੁੰਚ।

- (iii) ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਕਾਰਵਾਈ।
- (iv) ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ।
- (v) ਭਾਰਤੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੰਕਟ।
- (vi) ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਿੱਖਿਆ ਕੀ ਹੈ ?
- (vii) ਵਿਦਿਅਕ ਨੀਤੀ।
- (viii) ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ।
- (ix) ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ।
- (x) ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
3. ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
5. ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਨਵੀਂ ਵਿਦਿਅਕ ਨੀਤੀ (NEP), 2020 ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। 15
7. ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਰਵਵਿਆਪੀਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ? 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੋ। 15
9. ਜਾਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15